

Az IAG 2001. évi tudományos közgyűlése Budapesten

Dr. Ádám József akadémikus,
a BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszék
tanszékvezető egyetemi tanára

1. Bevezetés

A Nemzetközi Geodéziai Szövetség (International Association of Geodesy, IAG) soron következő tudományos közgyűlését („IAG 2001 Scientific Assembly”) – az IAG és a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) együttes rendezésében – jelentős nemzetközi részvétellel szerveztük meg 2001. szeptember 2–7. között Budapesten, az MTA székházában.

A találkozót folytatta az IAG tudományos közgyűléseinek sorozatát, amely 1982-ben kezdődött Tokióban (Japán), majd az elkövetkező további három tudományos közgyűlésnek Edinburgh (Skócia) [1], Peking (Kína) [2] és Rio de Janeiro (Brazília) adott otthont 1989-ben, 1993-ban és 1997-ben. Az IAG általános (tisztújító) közgyűlései közötti félidőben négyévenként rendezendő tudományos közgyűlések fő célja a geodéziatudomány területén folyó kutatásoknak nemzetközi szinten történő átfogó áttekintése és részletes megvitatása.

Az 1864-ben alakult szervezet életében immár második alkalommal került sor Budapesten a legmagasabb szintű találkozó megszervezésére. Az IAG (illetve annak jogelődje, a *Nemzetközi Földmérés = Internationale Erdmessung*) egyik korábbi általános közgyűlését 1906. szeptember 20–28. között tartotta Budapesten, szintén az MTA székházában [3]. Ez a rendezvény szakmatörténeti szempontból azért kiemelkedő jelentőségű, mert *Eötvös Loránd* tudományos tevékenységét és a róla elnevezett Eötvös-inga mérési képességeit a nemzetközi tudományos és szakmai közösség itt ismerhette meg elsőként. Megtiszteltetés a számunkra, hogy ez a tekintélyes nemzetközi szervezet 95 év elteltével ismét Budapestet, az MTA székházát választotta az új évezred első tudományos közgyűlésének színhelyéül.

A rendezvény fővédnökségét *Glatz Ferenc*, az MTA elnöke vállalta el.

2. Az IAG tudományos közgyűlésének lebonyolítása

2.1. Szervezési előkészületek

Az IAG 2001. évi tudományos közgyűlésének megszervezéséről – a vonatkozó pályázati felhívásra benyújtott pályázatok alapján – az IAG végrehajtó bizottsága (Executive Committee, EC) döntött a Nemzetközi Geodéziai és Geofizikai Unió (International Union of Geodesy and Geophysics, IUGG) XXII. általános közgyűlése [4] keretében szervezett ülésén. A rendezvény megszervezésének jogát négy pályázat elbírálásakor kapott magas szavazati arány (6:2) alapján kaptuk meg. A vonatkozó pályázatunk elkészítésében az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet (SZTAKI) Információs és Rendezvény-szervező Osztálya (*dr. Hencsey Gusztáv* osztályvezető és *Richter Viktor*, az osztály munkatársa) működött közre.

A tudományos közgyűlés eredményes és sikeres megszervezése céljából programbizottságot (Program Committee) és helyi szervező bizottságot (Local Organizing Committee, LOC) hoztunk létre, melyek személyi összetételét az IAG/EC az 1999 novemberében tartott ülésén hagyott jóvá. A programbizottság elnöke *K. P. Schwarz* professzor

K. P. Schwarz professzor, az IAG előző elnöke, a programbizottság elnökeként megnyitó köszöntőjét tartja

(Kanada), az IAG volt előző elnöke, tagjai pedig az IAG szekcióinak jelenlegi elnökei voltak: *A. H. Dodson* (Anglia), *C. K. Shum* (USA), *M. G. Sideris* (Kanada), *B. Heck* (Németország) és *C. Wilson* (USA).

A helyi szervező bizottság elnöke – az IAG/EC 1999. évi döntésének megfelelően – a jelen sorok írója volt. Tagjai: az IAG képviselőiben *Ivan I. Mueller* professzor (USA), az IAG tiszteletbeli elnöke, továbbá *Bányai László* (MTA/GGKI), *Hencsey Gusztáv* (MTA/SZTAKI), *Kenyeres Ambrus* (FÖMI/KGO), *Papp Gábor* (MTA/GGKI), *Richter Viktor* (MTA/SZTAKI) és *Tóth Gyula* (BME Általános- és Felsőgeodézia Tanszék).

A tudományos közgyűlés adminisztratív szervezési munkálatainak és lebonyolításának legnagyobb részét – a jelen sorok írójának megbízása alapján és vele együttműködésben – az MTA SZTAKI említett osztálya végezte. Főbb feladataik a következők voltak:

a) a közgyűlés feltételeinek biztosítása (színhely, műszaki eszközök stb.);

b) a közgyűlés internet honlapjának elkészítése és karbantartása;

c) a szervezési feladatok elvégzése, az értesítők, meghívók elkészítése, számítógépes nyilvántartás, a résztvevők előzetes és helyszíni regisztrálása;

d) különböző kategóriájú szálláslehetőségek biztosítása;

e) a szakmai program előkészítésének és összeállításának adminisztrációja;

f) kávészünet, étkezés, fogadások megszervezése és

g) a pénzügyi feladatok teljes körű ellátása.

A kapcsolattartás (levelezés, előadási anyagok begyűjtése stb.) majdnem teljes egészében (~98%) elektronikus úton (e-mail, internet) bonyolítottuk le. Szinte alig volt szükség a hagyományos postai szolgálat igénybevételére. A tudományos közgyűlés internet honlapjának címe, melyet még kb. két évig fenntartunk:

<http://www.sztaki.hu/conferences/iag2001>.

A közgyűlés szakmai-tudományos programját a szimpóziumok szervezőivel (8 fő) és a 23 szekcióelnökkel együttműködésben alakítottuk ki. Az egyes szimpóziumok szervezőit (convenors) és a szekcióelnököket – az IAG/EC jóváhagyását követően – a programbizottság elnöke és a LOC elnöke együttesen bízták meg. A programbizottság elnökének javaslatára, (és szintén az IAG/EC jóváhagyása értelmében) a szekcióelnökök munkájának segítése céljából, Közép- és Kelet-Európa országaiból nemzetközileg is ismert kutatók és tudósok köréből társelnököket kértünk fel.

A szükséges támogatások elnyerése céljából kiterjedt szervező munkát végeztünk, és ennek érdekében megbeszéléseket, tárgyalásokat folytattunk. Ennek megfelelően az IAG 2001. évi tudományos közgyűlését a következő intézmények és szervezetek támogatták:

1. a Nemzetközi Geodéziai Szövetség (IAG),
2. a Magyar Tudományos Akadémia (MTA),
3. az Európai Űrügynökség (ESA),
4. az Amerikai Űrkutatási Hivatal (NASA),

A megnyitó plenáris ülésen résztvevők az MTA székházának dísztermében. Az előtérben Detrekői Ákos, Láng István és Pantó György akadémikusok

5. a NASA Kaliforniai Műszaki Egyetemen (CalTech) működő sugárhajtás-laboratóriuma (JPL),

6. a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME),

7. az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet (ELGI),

8. az OTKA Iroda és

9. az OM Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkársága.

A felsoroltak közül az IAG, az MTA, az ESA és a NASA jelentős összeggel pénzügyileg is támogatja rendezvényünket. Ennek volt köszönhető az, hogy egyrészt a részvételi díjat viszonylag alacsony szinten lehetett tartani) külföldieknek 300 USD,

Az állófogadáson résztvevők egy csoportja (jobbról balra: Müller Iván professzor; W. Melbourne és felesége, Bosworth és felesége, S. Tatevián és H. Seeger professzor)

ezen belül a diákoknak 120 USD), másrészt nagymértékben lehetett támogatást adni az arra rászorulóknak a pályázatuk alapján (az IAG előírt követelményeinek megfelelő mérlegelés után). A magyarországi résztvevőknek 30 eFt, a doktoranduszoknak pedig 15 eFt volt a befizetendő részvételi díj.

A szervezési előkészületek lényegében az előre megválasztott határidőknek megfelelően, tervszerűen haladtak. Ezek állásáról az IAG/EC-t ülésein tájékoztattuk, és a főbb kérdésekben az EC döntéseinek alapján jártunk el. Összesen négy körlevelet szerkesztettünk, továbbá a rendezvényt népszerűsítő színes plakátot, a bemutatásra került előadások összefoglalóját tartalmazó kiadványt (Abstracts) szerkesztett formában, a résztvevők jegyzékét és a tudományos programot tartalmazó füzetet adtuk ki.

A tudományos közgyűlés ünnepélyes megnyitójára 2001. szeptember 2-án (vasárnap) 18,00 órakor került sor az MTA székházának (Budapest, Roosevelt tér 9.) dísztermében. A megnyitó ün-

nepség levezető elnöke C. C. Tscherning (Dánia), az IAG főtitkára volt. A vendégeket először a házigazda MTA részéről Meskó Attila akadémikus, az MTA főtitkárhelyettese, majd a programbizottság elnöke (K. P. Schwarz) és a helyi szervező bizottság elnöke (Ádám J.) köszöntötte. Ezt követően F. Sansó professzor (Olaszország), az IAG elnöke üdvözölte a rendezvény résztvevőit, majd megtartotta megnyitó előadását „Marching Geodesy” címen [6]. Előadása után átadta az elmúlt évben a geodéziatudomány területén megjelent legjobb tudományos cikkért járó kitüntetések. A megnyitó ünnepség a „Vox Hungarica” női énekkórus kitűnő műsorával és állófogadással zárult.

2.2. Tudományos program

A közgyűlés tudományos programja az „Ötletek, új elképzelések a geodézia számára az új évezredben” elnevezésű főcím keretében, a geodéziatudomány és a többi földtudomány, valamint a mérnöki tudományok közötti kölcsönhatások kiemelésére összpontosított, továbbá a geodéziának a Föld-rendszer modellezéséhez egyre növekvő hozzájárulását hangsúlyozta. Kiemelten foglalkozott a megvalósítás alatt álló műholdas űrkísérletek tudományos jelentőségével és gyakorlati hasznosításával, valamint az új adatforrásoknak a meglévőkkel történő integrálásával. A tudományos program nyitott volt az új elképzelésekre, új szakmai programok (projektek) indítására, új kutatók bevonására és az IAG új rugalmas szervezeti felépítésének megalkotására. Szervezés útján kiemelt figyelmet szenteltünk annak, hogy a rendezvény nagy számban vonzzon fiatal kutatót és egyetemistát, hogy ők is részesei legyenek a geodézia számára felmerülő új elképzeléseknek.

A tudományos közgyűlést hagyományosan több szimpóziumból álló rendezvényként szerveztük meg, amely egészében véve széles körűen átfogta a nemzetközi szinten folyó főbb geodéziai kutatási tevékenységet. Mivel a találkozó a geodéziatudomány integrált áttekintésére összpontosított, ezért az IAG egyes szekcióinak javaslatait négy szimpóziumra (A, B, C, D) és három különleges szekcióülésre (E1, E2, E3) osztottuk el. Mind-egyik szimpóziumon belül 5–5 szekcióülés volt a szóbeli előadásokra és egy-egy az ún. tablóbemutatóra (poszter). A tablóbemutató ideje alatt nem volt párhuzamos szóbeli szekcióülés annak érdekében, hogy a posztereknek jó látogatottsága legyen. A tablók (poszterek) bemutatására a díszteremben került sor, a szóbeli előadásokat pedig két – egy időben futó – szekcióülés keretében bonyolítottuk le.

Az állófogadáson résztvevők egy csoportja
(balról jobbra: S. Zerbini, L. Bastos és kolleganőjük)

A közgyűlés tudományos programja a következő témákkal foglalkozott (a szekció elnevezése után zárójelben a szekcióelnök és társelnök nevét tüntettük fel).

A. Szimpózium: Nagypontosságú vonatkozási koordináta-rendszer megvalósítása

Szervezők: *C. K. Shum* (USA) és *A. H. Dodson* (Anglia)

A1. Kozmikus geodéziai mérési technikák együttes alkalmazása (*H. Drewes*, Németország és *J. Hefty*, Szlovákia)

A2. Nem árapály eredetű földi gravitáció és a Föld tömegközéppontjának mozgása (*B. F. Chao*, USA és *Biró P.*, Magyarország)

A3. Regionális geodéziai alaphálózatok (*R. Weber*, Ausztria és *L. W. Baran*, Lengyelország)

A4. Magassági dátumok meghatározási módszerei és technikái, valamint egységesítésük (*C. Jekeli*, USA és *J. Ihde*, Németország)

A5. Szükség van-e új geodéziai vonatkozási rendszerre (Geodetic Datum 2000)? (*C. Boucher*, Franciaország és *E. Groten*, Németország)

AP. Tablóbemutató (*A. H. Dodson*, Anglia)

B. Szimpózium: Eötvös tevékenységétől a szatellita gradiometriáig – új eljárások Földünk nehézségi erőterének mérésére és modellezésére
Szervezők: *M. G. Sideris* (Kanada) és *B. Heck* (Németország)

B1. Új eredmények a földi nehézségi erőter és a geoid meghatározása elméletében (*P. Holota*, Cseh Köztársaság és *A. Marchenko*, Ukrajna)

B2. Műholdas űrkísérletekből származó nehézségi adatok használata (*H. Ilk*, Németország és *M. Petrovskaya*, Oroszország)

B3. Légi gravimetria (*L. Bastos*, Portugália és *A. Kopaev*, Oroszország)

B4. Korszerű eljárások nagyfelbontású globális és regionális digitális magassági modellek (DEM) létrehozására (*P. A. M. Berry*, Anglia és *I. N. Tziavos*, Görögország)

B5. Új eredmények a numerikus számítási eljárások és approximációs módszerek területén (*R. Klees*, Hollandia és *Závoti J.*, Magyarország)

BP. Tablóbemutató (*B. Heck*, Németország)

C. Szimpózium: A globális navigációs műholdas rendszerek (GNSS) használata új elveken
Szervezők: *C. Rizos* (Ausztrália) és *Ádám J.* (Magyarország)

C1. Az atmoszféra vizsgálata a GNSS felhasználásával (*H. Vander Marel*, Hollandia és *Kenyeres A.*, Magyarország)

C2. Alacsony pályájú műholdas űrkísérletek (*P. Schwintzer*, Németország és *J. B. Zielinski*, Lengyelország)

C3. Új irányzatok a mérnökgeodéziában (*H. Kahmen*, Ausztria és *Detrekői Á.*, Magyarország)

C4. Valószínűségi és nem valószínűségi becslés az adatelemzésben (*H. Kutterer*, Németország és *A. Dermanis*, Görögország)

C5. A GNSS alkalmazásával történő helymeghatározás hibaforrásai (*M. Stewart*, Ausztrália és *S. Tatevian*, Oroszország)

CP. Tablóbemutató (*Ádám J.*, Magyarország)

D. Szimpózium: A Föld dinamikai folyamatainak modellezése és globális változás

Szervezők: *C. Wilson* (USA) és *V. Dehant* (Belgium)

D1. Az óceánok és a szilárd Föld közötti kölcsönhatások (*R. Gross*, USA és *Varga P.*, Magyarország)

D2. Változások Földünk tájékozási adataiban (*J. Vondrak*, Cseh Köztársaság és *A. Brzezinski*, Lengyelország)

D3. Globális és regionális tengerszint-változások (*A. Cazenave*, Franciaország és *D. P. Chambers*, USA, valamint *M. Poutanen*, Finnország)

D4. Globális és regionális táblamozgások és deformációk (*S. Zerbini*, Olaszország és *C. Wilson*, USA, valamint *Joó I.*, Magyarország)

D5. Szatellita altimetria az oceánográfia és a geodézia számára (*C. Hwang*, Tajvan és *M. Vermeer*, Finnország)

DP. Tablóbemutató (*V. Dehant*, Belgium)

E. Különleges szekcióülések

E1. Tudományos együttműködés a geodézia és a geofizika területén Közép- és Kelet-Európa

országában (CEEC) (*J. Sledzinski*, Lengyelország és *F. Vodopivec*, Szlovénia)

E2. Új kutatási feladványok fiatal tudósok számára (*K. P. Schwarz*, Kanada)

E3. Informális szekcióülés az IAG új szervezeti és működési felépítésének témakörében (*G. Beutler*, Svájc)

A találkozó tudományos programját az egyes szimpóziumok szervezői (convenors) és a kapcsolódó szekciók elnökei állították össze. A szimpóziumok szervezői döntöttek a beérkező előadások elfogadásáról, illetve elutasításáról és a szekcióelnökökkel együttműködve a végleges program kialakításáról. Ezen túlmenően a szekcióelnökök kiemelt szerepet játszottak a szekciójukban a szükséges előadások megszervezésében és – szakmai szempontok szerint – a bejelentett előadásoknak

Pantó György, Kroó Norbert és Meskó Attila
akadémikusok

szóbeli vagy tablóbemutatóra (poszter) történő besorolásban. További feladatuk volt a szekcióülések levezetése, valamint a legjobb öt előadás kiválasztása a gyűjteményes kötet számára, továbbá azok bírálati eljárásának megszervezése. Ez nem kis feladatot jelentett, ha számba vesszük azt, hogy összességében 126 szóbeli előadás hangzott el, és 254 tablóbemutatóra került sor.

Az IAG általános és tudományos közgyűléseinek történetében most először hirdették meg fiatal kutatók (főleg doktoranduszok) számára „a legjobb tudományos előadásért” elnevezésű díjat, amelyből kettőt adtak ki. Az egyiket a legjobb szóbeli előadásért (*Michael Kern*, Calgary Egyetem, Kanada), a másikat pedig a legjobb tablóbemutatóért (*Suzanne N. Lyons*, Scripps Oceanográfiai Intézet, USA) kapta. A díjjal 500 USD pénzjutalom is járt.

H. S. Yun és S. C. Han Dél-Koreából

Az IAG/EC korábban azt is eldöntötte, hogy a Springer Könyvkiadó gondozásában megjelenteti a legjobb, mintegy 100 előadás szöveges anyagát tartalmazó gyűjteményes kötetet az IAG szimpóziumai sorozat keretében. A kiválasztott előadások anyagát a *Journal of Geodesy* szakfolyóirat szerkesztésénél alkalmazott bírálati eljárásnak vetették alá. A kiválasztott előadások szerzői, bírálói és a szekcióelnökök jó együttműködésének köszönhető, hogy a gyűjteményes kötet 2002. május végén már megjelent, amelyet a teljes részvételi díjat fizetők június hónap elején meg is kaptak. Az említett kötet összesen 102 elhangzott előadás, illetve tablóbemutató lektorálás alapján átdolgozott és javított szövegét tartalmazza [7]. Szintén az IAG/EC döntése értelmében CD-lemezen összesítettük azokat az előadásokat, amelyeket szerzőik 2001. november 30-ig számunkra megküldtek. A lektorálás nélküli több mint 200 tanulmányt tartalmazó CD-lemezt a tudományos közgyűlésen megjelent valamennyi regisztrált résztvevő 2002 februárjában kapta meg.

2.3. Egyéb programok és ülések

A tudományos közgyűlés keretében az IAG vezetőtestületeinek (Central Bureau és az EC) ülése mellett, további 22 szervezetének (tudományos bizottságai, albizottságai, kutatócsoportjai, szolgálati stb.) ülésére került sor. Találkozót szerveztünk szeptember 2-ára a földmérés és térképészet nemzetközi unióját (IUSM) alkotó szövetségek, illetve társaságok (FIG, IAG, ICA, ISPRS stb.) vezetői számára. Ülést tartott a *Journal of Geodesy* szakfolyóirat szerkesztőbizottsága is.

Az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet (ELGI) vezetése lehetővé tette, hogy a találkozó regisztrált résztvevői megtekinthették az Eötvös Loránd Emlékmúzeumot. Mintegy 50 fő látogatta meg az igen értékes kiállítást. A látogatók között igen te-

kintélyes szakemberek is voltak (*W. Torge, B. Kearsley, D. Fairhead* professzorok). Itt említjük meg azt is, hogy az ELGI kedvezményes áron biztosította számunkra az általa kiadott színvonalas emlékkönyv [8] 150 példányát, melyet Eötvös Loránd születésének 150. évfordulója alkalmából jelentetett meg. Ezeket az IAG/EC tagjainak, a szimpóziumok szervezőinek, a szekcióelnököknek és neves szakembereknek, továbbá a legjobb diákelőadásra pályázóknak ajándékoztuk.

Több baráti összejövetelt is rendeztek. Így például az Ohioi Állami Egyetemen (OSU) végzetek és ott kutatómunkát folytatott kollégák szerveztek baráti vacsorát, abból az alkalomból, hogy a geodézia oktatása az OSU-n 50 éve kezdődött el. A résztvevők és kísérők számára a Citadellában szerveztük a közös baráti vacsorát.

Az IAG/EC tagjait az MTA vezetése baráti vacsora keretében látta vendégül. Ezen *Kroó Norbert* akadémikus, az MTA főtitkára tartott pohárköszöntőt, és folytatott megbeszélést az IAG vezetőivel.

Egésznapos és félnapos kirándulásokat szerveztünk a résztvevők és kísérők számára Budapesten és a közelben található nevezetesebb helyszínekre (budapesti városnézés, budapesti sétahajózás a Dunán, Gödöllői Királyi Kastély, Dunakanyar).

A plenáris záróülésen a résztvevőket először az időközben váratlanul megérkezett *Masaru Kono* professzor (Japán), az IUGG jelenlegi elnöke köszöntötte. Ezt követően a szimpóziumok szervezői (*C. K. Shum, B. Heck, C. Rizos és C. Wilson*) összegezték a főbb tudományos eredményeket, és mutattak rá a kialakult új kutatási irányzatokra. Végül *Ádám J. LOC*-elnök és *F. Sansó* professzor, az IAG elnöke tartott rövid zárszót.

Az IAG legutóbbi 1999. évi általános (tisztújító) közgyűlésén született döntés értelmében, az IAG a tudományos közgyűlés bezárását követően 2002. szeptember 7-én (pénteken) délután rendkívüli tanácsulést tartott. Ennek célja az IAG új alapszabályának (Statutes) és működési szabályzatának (By-Laws) elfogadása volt. A betervezett új tervezeteket, amelyek lényegét *G. Beutler* professzor (Svájc), az IAG első elnökhelyettese mutatta be az E3 szekcióülés keretében (és amelyeket az IAG/EC előző ülésein megvitatott és előzőleg már jóváhagyott), az IAG Tanácsa kisebb módosításokkal elfogadta.

3. Összefoglalás

Az IAG tudományos közgyűlést egészében véve eredményesen és lényegében zökkenőmentesen szerveztük meg. A helyi szervezőbizottság (LOC), az MTA SZTAKI illetékes osztálya, a programbizottság, valamint az IAG és az MTA vezetése között a találkozó megrendezésében jó együttműködés alakult ki.

A regisztrált résztvevők száma 449, amelyből a külföldiek száma 424 volt. Ez utóbbiak összesen 53 országból érkeztek. A bemutatott előadások száma 380, amelyből 126 szóbeli előadás és 254 ún. tablóbemutató (poszter) volt. Az érdeklődés és részvétel, valamint a résztvevők aktivitása minden eddiginél lényegesen nagyobb volt, amelyet az *I. táblázat* adatai is jól mutatnak [9–11]. A közgyűlésen részt vett az IAG teljes vezetése (elnök, főtitkár és mindkét elnökhelyettes) és végrehajtó bizottságának valamennyi tagja, az IAG korábbi elnökei (*H. Moritz, I. I. Mueller, W. Torge és K. P. Schwarz* professzorok), az IUGG elnöke (*M. Kono*

Az IAG tudományos közgyűléseinek fontosabb adatai

I. táblázat

Ssz.	Az IAG tudományos közgyűlésének helye, időpontja	Nyilvántartott résztvevők száma			Képviselet országok száma	Bemutatott előadások száma		
		külföldi	hazai	teljes		szóbeli	poszter	teljes
1.	Tokió, Japán 1982. május 7–15.	190	170	360	41	177	–	177
2.	Edinburgh, Skócia 1989. augusztus 3–12.	330	30	360	44	90	160	250
3.	Peking, Kína 1993. augusztus 8–13.	250	100	350	33	?	?	295
4.	Rio de Janeiro, Brazília 1997. szeptember 3–9.	180	170	350	?	78	201	279
5.	Budapest, Magyarország 2001. szeptember 2–7.	424	25	449	54	126	254	380

professzor) és előző főtítkára (G. Balmino professzor), valamint számos, nemzetközileg is kiemelkedő és nagy tekintélyű tudós (pl. D. Arabelos, A. Dermanis, H. Drewes, R. Forsberg, E. W. Grafarend, E. Groten, T. Herring, J. Kakkuri, Ch. Reigber, R. Rummel, B. Schaffrin, B. Schutz, L. Sjöberg, P. J. G. Teunissen, P. Vanicek stb.).

A rendezvényen elhangzott és bemutatott előadások válogatott gyűjteményes kötetét a Springer Könyvkiadó jelentette meg [7]. A 102 tanulmány között 9 olyan cikk van, amelynek szerzője (illetve szerzői között található) magyarországi kutató [12–20].

Az IAG rendkívüli tanácsulást tartott, amelyen módosítottuk annak szervezeti és működési szabályzatát.

A kapott hazai és külföldi visszajelzések alapján a rendezvény eredményesnek és sikeresnek könyvelhető el, amelynek megrendezésével tovább tudtuk növelni a magyar geodéziatudomány iránti megbecsülést. További igen fontos eredménynek tekinthető az, hogy a rendezvényt mintegy 40 hazai résztvevő (közülük 25 fizetett részvételi díjat) látogatta, akik több mint 20 előadás (szóbeli és poszter) bemutatásában vettek részt. Ebből 9 írásban is megjelent a [7] kötet keretében [12–20].

IRODALOM

1. Biró P.–Czobor Á.–Fejes I.: Beszámoló a Nemzetközi Geodéziái Szövetség (IAG) 125 éves jubileumi konferenciájáról, *Geodézia és Kartográfia*, 42 (1990), 2 (143–145.).

2. Ádám J.: Az IAG 1993. évi tudományos közgyűlése, *Geodézia és Kartográfia*, 46 (1994), 5–6 (249–253.).

3. Ádám J.: Geodesy in Hungary and the Relation to IAG around the turn of 19th/20th Century – A Historical Review, *The Geodesist's Handbook, Journal of Geodesy*, 74 (2000), 1 (7–14.).

4. Ádám J.: Az IUGG/IAG XXII. általános közgyűlése, *Geodézia és Kartográfia*, 52 (2000), 5 (20–26.).

5. Ádám J.: IAG Scientific Assembly in Budapest in 2001, *Mitteilungen der geodätischen Institute der Technischen Universität Graz*, Folge 89, pp. 167–174., Graz, 2001.

6. Ádám J.–Schwarz, K. P.: Report on IAG 2001 Scientific Assembly of the International Association of Geodesy, Budapest, Hungary, 2–7 September 2001. *Journal of Geodesy*, 76 (2002), 4 (239–244.).

7. Ádám J.–Schwarz, K. P. (szerkesztők): *Vistas for Geodesy in the New Millennium*, International Association of Geodesy Symposia, Volume 125, p. 622., Springer-Verlag Berlin, Heidelberg, 2002 (ISBN: 3–540434542).

8. Szabó Z. (szerkesztő): *Three Fundamental Papers of Loránd Eötvös*, Eölvös Loránd Genfizikai Intézet kiadványa, 299 oldal, Budapest, 1998 (ISBN 963–7135,02-2).

9. Nakagiwa, I.–Kasahara, K.–Tanaka, T. (szerkesztők): *Proceedings of the General Meeting of the International Association of Geodesy*, Tokyo, May 7–15, 1982.

10. Rummel, R.–Hipkin, R. G. (szerkesztők): *Gravity, Gradiometry and Gravimetry, IAG Symposium No.103* (Edinburgh, Scotland, August 8–10, 1989), Springer-Verlag New York, Berlin, Heidelberg, 1990.

11. Chen, J. Y.: Report on International Association of Geodesy General Meeting, Beijing, China, 8–13 August, 1993. *Bulletin Geodesique*, 68 (1994), 1 (52–68.).

12. Kulkarni, M. N.–Ádám J.–Fejes I.–Frey S.–Paragi Zs.: Recent Developments in Space VLBI Geodesy Demonstration Experiment (GEDEX) (lásd [7], 18–23. oldal).

13. Ádám J.–Augath, W.–Boucher, C.–Bruyninx, C.–Caporali, A.–Gubler, E.–Gurtner, W.–Habrich, H.–Harsson, B. G.–Hornik, H.–Ihde, J.–Kenyeres A.–Vander Marel, H.–Seeger, H.–Simek, J.–Stangl, G.–Torres, J. A.–Weber, G.: Status of the European Reference Frame-EUREF (lásd [7], 42–46. oldal).

14. Bruyninx, C.–Kenyeres A.–Takács B.: EPN Data and Product Analysis for Improved Velocity Estimation: First Results (lásd [7], 47–52. oldal).

15. Becker, M.–Caporali, A.–Figurski, M.–Grenerczy Gy.–Kenyeres A.–Hefty, J.–Marjanovic, M.–Stangl, G.: A Regional ITRF Densification by Blending Permanent and Campaign Data – The CEGRN campaigns and the Central European Velocity Field (lásd [7], 53–58. oldal).

16. Csapó G.–Völgyesi L.: Hungary's New Gravity Base Network (MGH-2000) and It's Connection to the European Unified Gravity Net (lásd [7], 72–77. oldal).

17. Földváry L.–Fukuda, Y.: Effects of Atmospheric Variations on the Marine Geoid Determined by Forthcoming Gravity Satellite (lásd [7], 187–192. oldal).

18. Tóth Gy.–Rózsa Sz.–Ádám J.–Tziavos, I. N.: Gravity field modelling by torsion balance data – a case study in Hungary (lásd [7], 193–198. oldal).

19. Varga P.–Závoti J.–Denis, C.-Schreider, A. A.: Complex Interpretation of the Earth Despinning History (lásd [7], 417–422. oldal).

20. Joó I.: Scientific Cooperation of the Central and Eastern European Countries (CEEC) and the Hungarian Geodetic Control Nets (lásd [7], 573–578. oldal).

IAG 2001 Scientific Assembly in Budapest

J. Ádám
Summary

It was in September 1906 that the predecessor of the IAG, the „*Internationale Erdmessung*” organized the 15th General Assembly at the Hungarian Academy of Sciences in Budapest. It was 95 years later, in September 2001, that the IAG returned to this beautiful city to hold its Scientific Assembly, IAG 2001, in the historical premises of the Academy. The meeting took place from September 2–7, 2001 and continued the tradition of Scientific Assemblies, started in Tokyo (1982) and continued in Edinburgh (1989), Beijing (1993) and Rio de Janeiro (1997). Held every four years at the midpoint between General Assemblies of the IAG, they focus on giving an integrated view of geodesy to a broad spectrum of researchers and practitioners in geodesy and geophysics. The convenient location of the main building of the Hungarian Academy in downtown of Budapest and the superb efforts of the Program Committee, the Local Organizing Committee as well as the symposium convenors and session chairpersons contributed in a major way to the excellent atmosphere of the meeting.

The detailed program, outlining the sessions and their chairpersons, is given in Ádám and Schwarz (2002) [6].

The meeting attracted a larger number of participants (449 registered participants from 54

countries) and papers (380) than previous Scientific Assemblies. This is in no small part due to the generous financial and promotional support given by a number of agencies. It made the support of students and colleagues from developing countries possible and gave the social events an additional touch of hospitality. Special thanks go to the International Association of Geodesy (IAG), the Hungarian Academy of Sciences (HAS), the European Space Agency (ESA), the US National Aeronautics and Space Administration (NASA), the Jet Propulsion Laboratory (JPL), the Budapest University of Technology and Economics (BUTE), the Eötvös Loránd Geophysical Institute (ELGI), the Hungarian Scientific Research Fund (OTKA), and the Ministry of Education. IAG, HAS, ESA and NASA are thanked for their financial contributions.

The responsibility for organizing this conference was shared by the Program Committee (chairman: *Klaus-Peter Schwarz*, members: *Alan H. Dodson*, *Che-Kwan Shum*, *Michael G. Sideris*, *Bernhard Heck*, *Clark R. Wilson* as IAG Section Presidents) and the Local Organizing Committee (chairman: *József Ádám*, members: *Ivan I. Mueller* as IAG Representative, *László Bányai*, *Gusztáv Hencsey*, *Ambrus Kenyeres*, *Gábor Papp*, *Viktor Richter*, *Gyula Tóth*). The credit for the professional running of the conference goes to the staff of the conference bureau of the Computer and Automation Research Institute of the Academy.

As decided at the last General Assembly of the IAG in Birmingham in 1999, a special IAG Council Meeting took place after the conference in order to make a decision on the proposed restructuring of the IAG.

Those interested in more details of the program may consult the web site <http://www.sztaki.hu/conferences/iag2001>. The reviewed proceedings was published by Springer Verlag, see Ádám and Schwarz (2002) [7].